

50 jaar werk in het Waasland: Transcriptie

2009

Interview met Rudi Scheers door Hilde Pauwels

24 maart 2009

Fragmenten

01:27

Ik begon als buizenlegger toen ik 18 jaar was. Veel moest je niet kunnen, dat werd ook niet gevraagd. De opleiding gebeurde op de werf zelf. Ik begon als buizenlegger en kon direct aan boord. Ik weet nog altijd hoe ik aan het schip 'Zelzate' stond. De kop van het schip was wel twintig meter hoog, het stond vol met stellingen. Ik vond het angstaanjagend en overweldigend. Bijna was ik terug naar huis vertrokken. Maar aan de buitenstellingen heb ik nooit gewerkt. Ik werd bij een volle gast gezet, veel werkte ik in het begin niet. Als de dagploeg weg was, kon ik wat leren lassen en branden. Op het einde, toen de crisis er aan kwam, moest iedereen polyvalent worden. Veel keuze was er niet, je kon niet kiezen wat je zou doen. We waren buizenleggers en kenden wel wat van lassen. Maar de echte lastechnieken, dat is toch nog wel wat anders.

03:50

05:26

Als een schip afliep, en je was niet echt nodig op de werf, dan moest je weg zijn. Waarom? Er kwam heel hoog bezoek en die mochten niet zien dat er Boelwerkers rondliepen in een overal die vaak te kort was, veel gewassen was en smerig. Wij moesten de werf verlaten voor het bezoek weg ging.

06:15

07:26

Gevaarlijk werk? Ik denk dat je de vraag beter anders zou stellen: moest je soms geen gevaarlijk werk doen. Ik maakte altijd de vergelijking. Er was maar een job gevaarlijker: in de koolmijnen werken. Als je op de bodem van een schip werkt, zit je twintig meter lager. Het enige bewijs dat er beneden iemand zat, was een verlengstuk van een draaglamp of zo. Er gebeurden veel arbeidsongevallen. Ik zag zelf vier dodelijke ongevallen. In de beginjaren waren er dagelijks ongevallen. Als buizenlegger hadden we een gewone overal aan, maar dat beveiligd niet tegen lassen en branden.

08:44

10:14

Zelf nooit iets voorgehad, wel nadien problemen met de oren. De ziekte van Meunière. Er was veel lawaai, zoals van de kappers. Klinkers heb ik gelukkig niet meer meegemaakt. De kappers hoorde je

Rek. 091-0007009-54
BTW BE 0206.460.639

Lamstraat 113
9100 Sint-Niklaas

erfgoedcel@interwaas.be
www.erfgoedcelwaasland.be

T 03 500 47 55

De Erfgoedcel Waasland maakt deel uit van het intergemeentelijk Samenwerkingsverband Land van Waas (Interwaas) en wordt ondersteund door de Vlaamse overheid en de steden en gemeenten Beveren, Kruikebeke, Lokeren, Moerbeke, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse, Waasmunster en Zwijndrecht.

altijd. Met oordoppen kon je het wel dempen, maar dan hoorde je ook je collega's niet meer. Dus we lieten die doppen uit. Pas achteraf denk je daar anders over, dat zijn de lessen die je leert.

11:03

12:57 In het Waasland zijn er ook vrij veel allochtonen. Zijn die doorgestroomd naar de Boelwerf?¹

Ja, er waren veel vreemdelingen op de werf. Om maar één voorbeeld te noemen: Mulan (?). Dat was dus een Duitse firma die niets anders deed dan dus die tanks spuiten met speciale verf of met pek. En er zaten dus Turken, Marokkanen – meestal Turken waren dat wel bij Mulan (?). Ik heb trouwens nog altijd contact met één van die bazen van Mulan (?), maar dat was dan weer een Amerikaan. Dus Mulan (?) was eigenlijk een zootje bijeengeraapt, maar wel met fijne mensen hoor, dat kan je eigenlijk niet vergelijken, het contrast tussen arbeiders, vreemde mensen op de werf, wij gingen gewoon bij die mensen vragen van: “Wat hebt gij bij om te eten,” bijvoorbeeld. “Ah ik heb dat bij.” “Dat ken ik niet, mag ik dat eens proeven?” En dan gaven wij dan dikwijls iets van ons. Zo was dat op de werf, wij hebben daar nooit geen problemen van gemaakt. Nadien, buiten de werf, kwam dat natuurlijk op een gegeven moment wel naar buiten dat er rassendiscriminatie ontstond, maar ja, toen werd het ook wat moeilijker hé. Boel heeft ook trouwens ooit nog gestaakt (?) voor die mensen van Mulan (?).

14:06

We werden betaald per uur, ik was tevreden over mijn inkomen. Het was weliswaar gevaarlijk werk, maar het was ongelooflijk om dat loonzakje te halen. Die werden in de ateliers verdeeld, elke donderdag was dat. Premies kregen we wel voor ploegenwerk, maar andere premies voor iets extra's kan ik me niet herinneren. Wel was ik een jaar kraansmeerder, dan kreeg ik 9% als gevarenpremie.

19:36

16:41

Van de ploegbazen hadden we weinig last. Bij het begin van het schip kregen we een aantal plannen. De baas bracht ze, of we gingen ze halen bij de baas in zijn kot, zoals we dat noemden. We kregen ook een aantal boxen met materiaal mee. Het gebeurde dat we dan veertien dagen niemand meer zagen. We wisten wat we moesten doen en waren verder vrij. Later is dat veranderd, er kwam steeds meer controle. Dat we zelf vrij konden werken, gaf veel voldoening. Na Boelwerf zocht ik ander werk, nergens had ik diezelfde vrijheid. Ook al werkte ik als magazijnier, waar je ook vrij bent. Toch was het niet te vergelijken. Als we van schip moesten veranderen, waren we soms een dag onderweg. We deden dat met een pierewiet, ik ken het woord niet. Het is een soort kruiwagen, maar dan met twee wielen. Dat is vrijheid, arbeidsvreugde. Waar wij ons soms druk om maakten, is dat er plannen werden getekend waar soms iets niet klopte. Een buis lag niet goed, of lag over iets anders. Wij gaven aanwijzingen, maar daar was altijd boel over. Of het werd niet doorgegeven, of het bleef ergens hangen. We hadden daar niet

¹ Dit fragment was niet opgenomen in de oorspronkelijke transcriptie van Hilde Pauwels, maar werd toegevoegd op basis van de geluidsopname door de Erfgoedcel Waasland in 2022.

echt een zicht op. Bij het volgende schip stond dezelfde fout op het plan, soms vier schepen na elkaar. Bijsturen kon tot bij de meestergast, maar wat er dan mee gebeurde, wisten we niet.

19:36

22:20

Je hebt altijd mensen die heel trots op hun werk zijn, anderen zijn dat niet. Problemen thuis werken vaak door op het werk, je ziet zoiets niet altijd. Ik moest mijn eerste werkdag niet op de stellingen en vond het veilig beneden. Het was ook vrij goed weer. Ik had het geluk op die dag te kunnen beginnen en vooral met die collega's. Voor mij was dat heel belangrijk. Er was een heel sterke band tussen de werkmensen. Beginners werden al eens gefopt, maar dat kende een einde. Nu duurt het soms tot iemand er onder door gaat. Zo was het nooit. Soms krijgen mensen de indruk dat het een harde wereld was. Maar ik heb er heel fijngevoelige mensen leren kennen. Sommigen schilderden, of speelden muziek, of schreven poëzie en boeken. Ook dokwerkers deden die dingen. Op de Boelwerf was een heel rijk en gevarieerd leven.

24:28

24:36

Als er een schip af was, werd een feestje gegeven. Bij de rijke heren. Velen zullen dat niet graag horen, maar zo was het. Wij moesten van de werf. Er is iets dat me altijd is bijgebleven. Op een gegeven moment moesten wij weg. Ik zal er een anekdote bij vertellen. Het werk was afgelopen, we gingen weg. Alleen de mensen van de sleepdiensten en veiligheidsmensen bleven. We gingen naar de kleedkelder via een betonbaantje. De genodigden kwamen van de overkant. Wij werden gedwongen om in het zand te lopen, zij konden op de beton blijven lopen. Dat zal ik nooit vergeten. Toen dacht ik bij mezelf: waar zit nu eigenlijk het verschil tussen de ene en de andere mens. Alleen tussen de oren. Ik was daar heel kwaad over. Er zullen er nog wel geweest zijn die zo reageerden. Want wij hadden dat schip wel gebouwd. Nu nog kan ik van elk schip zeggen wat ik er heb gedaan. Plots komen er dan mensen die een fles champagne tegen de snuit van het schip gooien en daarvoor moet je dan uit de weg gaan. Ik vond dat zo oneerlijk en onrechtvaardig.

26:28

28:14

Zou ik herbeginnen op de Boelwerf? Dat is een moeilijke vraag, want nu zit je met andere dingen in het hoofd. Als ik de vrijheid bekijk, dan zeg ik ja. Ook voor de collega's zeg ik ja. De veiligheid en het gevaar? Dan zeg ik: nooit meer. Op sommige dagen was het spelen met je leven. Er was toen geen alternatief, het moest wel op een gevaarlijke manier. Zou ik herbeginnen? Ik weet het niet echt. Daarna deed ik nog een aantal andere jobs, toen dacht ik soms dat men gek aan het worden was. Er kan geen arbeidsfierheid bestaan als je een hele dag achter je vossen wordt gezeten terwijl je al 100 procent draait.

29:23

30:00

Ons warmen, dat deden we wel. Ik heb er veel kou gehad. Dat deden we aan boord, we hadden cokesvuurtjes. Daar konden we eikenbalken insteken. Later werden het metalen kokers met gasbranders in. De baas zegde ons soms wel dat het werk moest af zijn. Als je er net vijf minuten instond, en de baas passeerde, dan leek het alsof je er al een halve dag stond.

30:46

30:57

Ooit maakte ik een situatie mee waarin ik heel bang was. Het was op het einde van een schip, er moest nog iets gebeuren. We moesten langs een dubbele bodem naar beneden. Dat gebeurde met een kipladdertje waarbij je je met twee handen moest vasthouden. In een buis was men plakhout vergeten, ook moest er nog wat gelast worden. Maar alles was al gepekt. Ik kroop in de schacht en moest dan nog een meter of vijf opzij kruipen. Ook boven in de schacht was iemand aan het lassen, er vielen lasbolletjes naar beneden. Wat gebeurt er? De pek begint te branden. Ik zat vast en geraakte er niet meer uit. Gelukkig had iemand de reflex om niet met stikstof te blussen. Hij nam een waterslang die er nog lag en doofde onmiddellijk het vuur. Het duurde lang voor ik nog een keer in een bodem durfde, ik had nachtmerries.

32:24

42:20

Wie de koper was, wie het schip zou dopen? Daar wisten we weinig van. Soms werd er wel over gepraat in de eetzaal. Nu zoek ik die dingen op via internet, voor mijn blog.

42:40

45:20

De sluiting laat verbittering na, zeer zeker. Het blog dient om bepaalde dingen van mij te kunnen afschrijven. Op die manier hoor ik ook andere reacties. Er zijn mensen die over de brug van Temse rijden en niet naar de nieuwe wijk die er is gebouwd, kunnen kijken. Onlangs vroeg men me wat ik vind van de wijk en de kmo's. Als je er woont, kun je er best trots op zijn. Maar voor mij is het een kerkhof. Ik vergelijk het met de geschiedenis van de Indianen, die hebben ook een heilige grond. Daar is ook veel miserie begraven, er waren leuke momenten. Aan de Boelwerf is de geschiedenis gedempt en dat is heel spijtig. Ik had er liever een groenzone gezien. Nu is het in functie van de elite, er komt nu ook een jachthaven.

Ik ben nog steeds intensief bezig met de Boelwerf, ik houd ook goed bij wat men er nog van plan is. Wat men met het stuk van Blondeel zal doen, is nog niet zeker. Men wacht nog af, zeker nu met de crisis.

47:20